

**«Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетінің хабаршысы. Филология сериясы» журналының
РЕДАКЦИЯЛЫҚ САЯСАТЫ**

Журналдың мақсаты филология мәселелерін шешуде қазақстандық академиялық ғылым дәстүрлерін әлемдік филологиялық жетістіктерімен байланыстыру арқылы кешенді тәсілді іске асыру үшін шығармашылық пікірталас алаңын құру болып табылады.

Журналдың міндеттері:

- филология ғылымдары бойынша өзекті мәселелер бойынша зерттеу нәтижелерін жариялауға мүмкіндік беру;
- географиялық және институционалдық шеңберлерге қарамастан филология саласындағы жаңа зерттеулермен ғылымды байыту;
- шолу процесіне білімнің тиісті салаларындағы жетекші ғалымдар мен мамандарды тарту арқылы ғылыми жарияланымдарға әлемдік стандарттарды енгізу;
- отандық және шетелдік мамандандырылған деректер қорларында ғылыми жарияланымның рейтингін көтеру;
- ғылыми ортада отандық және әлемдік зерттеу зерттеулерінің нәтижелерін тарату;
- журналды «ашық қолжетімді» ғылыми басылым ретінде дамыту;
- журналдың халықаралық деректер базаларында және ашық электронды ресурстарда болуын кеңейту;
- шетелдік оқырмандар үшін журналдың қолжетімділігін арттыру - зерттеудің мәнін ағылшын тілінде (*Abstract*), түйін сөздерді (*Keywords*) кеңейтілген баяндауды жариялау және латын әліпбиіндегі (*References*) әдебиеттер тізімін қайталау.

Тақырыптық бағыт: филология (лингвистика, әдебиеттану, аударматану, тіл және әдебиетті оқыту әдістемесі).

Жарияланым тілдері: қазақ, орыс, ағылшын.

Мерзімділігі: жылына 4 рет.

Ашық қол жетімділік саясаты. «Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетінің хабаршысы» ашық қолжетімділік журналы болып табылады, яғни жарияланған мақалалардың барлығы еркін және тегін қолжетімді. Зерттеу нәтижелеріне ашық қолжетімділік жалпыға бірдей білімнің артуына ықпал етеді деген қағидаға сүйене отырып, журнал мақалалары барлық тілек білдірушілерге сайт мұрағатында тікелей қол жетімді.

Мұрағаттау. Ғылыми журналдың электрондық нұсқалары қорды қалыптастыру және электрондық кітапханаға енгізу үшін EBSCO, «UMFTCO» АҚ-ға ұсынылады. Журналға шыққан мақалалар Elibrary.ru деректер базасында индекстеледі.

Жариялау шарттары. «Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетінің хабаршысы» журналының редакциясына түскен қолжазбалардың барлығы міндетті түрде анонимді рецензиялаудан өтеді. Алынған шолулар негізінде журналдың редакциялық алқасы қорытынды шешім қабылдайды.

Лицензиялау. «Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетінің хабаршысы» ғылыми журналы Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International (CC BY-NC 4.0) лицензиясы бойынша оның мазмұнына тегін қол жеткізуді қамтамасыз етеді. Авторлар өздерінің авторлық құқықтарын сақтайды және жұмыстың

авторы және осы журналға сілтеме көрсетілген жағдайда материалды еркін көшіру және тарату мүмкіндігіне ие.

МАҚАЛАЛАРДЫ ҚАРАСТЫРУ ТӘРТІБІ

1. Автор жіберген мақала журнал редакциясына түседі (қолжазбаның екі нұсқасы, оның бірінде авторлар туралы мәліметтер (аты-жөні, жұмыс орны, авторлар туралы мәліметтер болмауы керек). Журналдың техникалық хатшысы қолжазбаның техникалық талаптарға сәйкестігін тексереді. Автор мақаламен бірге журнал редакциясына мақаланың өзіндік сипатта жазылғандығы туралы Ілеспе хат, мақаланы плагиат мәніне тексеруге, әртүрлі деректер базасына және ақпараттық жүйелерге, оның ішінде толық мәтінді нұсқаларға енгізуге, жарияланған және баспагерге айрықша құқықтар берілген жағдайда келісімін беруге құқылы.

2. Журналдың техникалық хатшысы плагиатқа арналған автоматты тексерудің лицензиялық жүйесі арқылы мақаланы орындау дербестігіне тексеруді жүзеге асырады (<https://antiplagiat.enu.kz/>). Мақаланы плагиатқа автоматты тексеру нәтижесі бойынша бойынша толық электронды есеп жүктеледі. Қанағаттанарлық нәтиже алмаған мақалалар (жұмыстың түпнұсқалық көрсеткіші 70%-дан кем, жасанды интеллектпен жасалған мәтіндер) одан әрі қарастыруға қабылданбайды. Журналдың техникалық хатшысы бұл туралы негізгі авторға/хат-хабар авторына хабар береді.

3. Журналдың техникалық хатшысы түпнұсқалықтың қажетті межесінен өткен мақаланы бас редакторға (бағыт бойынша жауапты редакторға (бас редактордың орынбасарына) жібереді. Бас редактор (жауапты редактор (бас редактордың орынбасары) бағыт бойынша) мақаланың журнал тақырыбына сәйкес келуін қарастырады. Мақала сәйкес келмеген жағдайда, редакция авторға жариялаудан бас тарту негіздемесімен бірге хат жолдайды.

4. Бас редактор (бағыт бойынша жауапты редактор) бастапқы іріктеуден өткен әрбір мақалаға ғалым немесе тиісті тақырып бойынша маман рецензентті тағайындайды.

5. Журналдың техникалық хатшысы журналда мақала жариялау мүмкіндігін анықтау үшін рецензентке плагиатқа тексеру туралы толық есеппен бірге мақаланы жібереді.

6. Журналда «екіжақты жасырын» рецензиялау әдісі қолданылады, онда редакция авторлар мен рецензенттердің есімдерін құпия сақтайды. Рецензент журнал редакциясына зерттелетін тақырыптың өзектілігін, автордың ғылыми салаға қосқан үлесін, алынған нәтижелердің деңгейін қамтитын мақала бойынша негізделген рецензияны ұсынады. Барлық рецензиялар мақаланы жариялауға ұсыну (түзетуге жіберілген немесе өзгеріссіз) немесе оның қайтарылуы туралы толық ақпаратқа ие. Әр мақалаға екі рецензент тағайындалады. Екі рецензияның бірі оң, екіншісі теріс болған жағдайда мақала үшінші рецензенттің қарауына жолданады.

7. Рецензияны қайта қарау үшін алған жағдайда автор мүмкіндігінше қысқа мерзімде мақаланың түзетілген нұсқасын ұсынуы қажет. Бұдан кейін мақаланың жөнделген/түзетілген нұсқасы рецензентке қайта қарастыруға жіберіледі. Қарастыру мақала бойынша рецензенттің соңғы шешімін алғанға дейін жалғасады. Рецензенттің ескертулерімен келісіп, бірақ оларды түзетуге ниет білдірмеген жағдайда (ескертулерді толық жоймай мақаланы үшінші рет ұсынғаннан кейін) мақала қабылданбайды. Рецензенттің ескертулерімен келіспеген жағдайда автор/авторлар журналдың бас редакторына негіздемеге сүйенген хат жібереді. Бас редактор автордың/авторлардың өтінішін қарастыра отырып, шешім қабылдайды.

8. Мақала бойынша редакциялық алқаның барлық рецензиялары мен шешімдері мақала жіберу барысында метадеректерде көрсетілген негізгі авторға (немесе хат-хабар авторына) жіберіледі. Мақала бойынша барлық материалдар (мақаланың соңғы нұсқасы, рецензиялар, плагиат бойынша есеп және олар болған жағдайда басқа құжаттар) редакция

алқасының отырысына жолданады. Журналда мақаланы жариялау мүмкіндігі туралы шешімді рецензенттердің пікірлері негізінде журналдың редакция алқасы қабылдайды. Редакция алқасынан теріс пікір алған немесе қайтарылған мақалалар қайта қарастыруға қабылданбайды. Мақалалар бойынша даулы мәселелер туындаған жағдайда түпкілікті шешімді журналдың бас редакторы қабылдайды.

9. Жариялау материалдың дайындығына қарай жалпы кезек тәртібімен жүзеге асырылады. Редакция дайындалып жатқан шығарылымдардың айдарларына сәйкес кезек ретін қалыптастыруға құқылы.

10. Шығарылымның мазмұнын анықтағаннан кейін журналдың техникалық хатшысы мақалалардың мәтіндерін (қазақ, орыс, ағылшын тілдерінде) түзету және журналды беттеу жұмыстарын ұйымдастырады.

ЖАРИЯЛАУ ЭТИКАСЫ

«Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетінің Хабаршысы. «Филология» сериясы журналының редакциялық саясаты жарияланым этикасы жөніндегі комитеттің журнал редакторларына арналған (Committee on Publication Ethics: COPE, promoting integrity in scholarly research and its publication / COPE: Committee on Publication Ethics) ғылыми жарияланымдар этикасы қағидаттары жөніндегі нұсқаулықта баяндалған, ең басты мынадай талаптарды қамтитын ғылыми мерзімді басылымдардың дәстүрлі этикалық қағидаттарына бағдар береді:

Авторлар үшін:

Мақалаларды редакцияға жіберу авторлардың баспагер, Л. Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті, журналда мақалалар басып шығару және оларды кез келген шет тілінде қайта басып шығару құқығына келісімін білдіреді. Қолжазбаны редакцияға жібере отырып, автор(лар) ешкімнің авторлық құқығын бұзбағанына кепілдік береді. Авторлар журнал баспагеріне, Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетіне шектеусіз мерзімге айрықша құқықтар береді:

- Журнал даналарының таралымын шектемей, туындыны қайта шығару құқығы (туындыны жариялау, жариялау, қайталау, тираждау немесе өзге де көбейту), туындыны кез келген тәсілмен тарату құқығы. Бұл ретте көбейту кезінде туындының әрбір данасында туынды авторының(ларының) аты-жөні қамтылатын болады;

- туындыға қосу құқығы;
- барша оқырман назарына жеткізу құқығы;
- метадеректерді пайдалану құқығы (атауы, автордың (құқық иеленушінің) аты-жөні, аңдатпалар, библиографиялық материалдар, туындының толық мәтіні және т. б.).

Жалпы жұрт назарына тарату және жеткізу, өңдеу және жүйелеу, сондай-ақ, әртүрлі деректер базасы мен ақпараттық жүйелерге, оның ішінде жарияланған туындының толық мәтінді нұсқаларына қосу арқылы алынған туындылар.

- Авторлар туындыны қолдану құқығының аясын шектемеуге келісім береді.
- Автор(лар) сондай-ақ, журнал баспагеріне мерзімі бойынша (тегі, аты, әкесінің аты, білімі туралы мәліметтер, жұмыс орны және атқаратын қызметі туралы мәліметтер) шектеусіз өзінің дербес деректерін сақтау және өңдеу құқығын береді. Дербес деректер оларды әртүрлі деректер базалары мен ақпараттық жүйелерде сақтау және өңдеу, оларды талдамалық және статистикалық есептілікке енгізу, ғылым, әдебиет және өнер туындылары объектілерінің дербес деректермен негізделген өзара байланысын құру және т.б. үшін беріледі.

- Автор (лар) зияткерлік меншік объектілерін, авторлық құқық объектілерін ғылыми мақалада заңсыз пайдаланғаны үшін Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасына сәйкес толық көлемде жауап береді.

- Автор (лар) журнал баспагерінің шығарманы плагиатқа тексеруге келісімін береді.

- Автор (лар) жіберілетін мақала бұрын еш жерде жарияланбағанын, жіберілмегенін және басқа ғылыми басылымдарға жариялау үшін жіберілмейтінін растайды.

- Автор журнал туралы жалпы ақпаратпен, мақалаларды қарастыру тәртібімен, авторларға арналған нұсқаулықпен, жарияланым этикасын қамтитын журналдың редакциялық саясатымен танысты.

- Ұсынылатын мақалаларға қойылатын талаптар. Мақала
- редакцияның талаптарына сәйкес рәсімделуі тиіс,
- мақала жөнелту кезінде оның жарияланбауы немесе басқа басылымның қарауында болмауы тиіс,

- түпнұсқа зерттеулердің нәтижелері болуы қажет,
- тек автордың/авторлық ұжымның жұмыс нәтижелерінің қамтылуы (басқа тұлғалардың қосылуына жол берілмейді). Мақала жіберілген кезде барлық авторлар осы журналдағы жарияланыммен келіседі және мақалада авторларды жариялау тәртібіне қарсы емес екені ескеріледі,

- * дәйексөз тізімінде тек зерттеу барысында пайдаланылған рецензияланған дереккөздер болуы керек,

- * мақалада барлық пайдаланылған дереккөздер (соның ішінде, автордың/авторлық ұжымның жұмыстары) көрсетілуі тиіс.

Рецензенттер үшін:

- Журналда жарияланатын мақалалардың сапасын қамтамасыз ету мақсатында екіжақты «жабық» рецензиялау рәсімі пайдаланылады. Рецензент үшін рецензиялау объектісі тек алынған зерттеулердің нәтижелері болуы керек.

- Рецензиялауға түскен әрбір қолжазба құпия құжат ретінде қарастырылады. Рецензент өз жарияланымдарында жіберілген қолжазбадағы материалдарды пайдалана алмайды. Рецензент материалды үшінші тұлғаларға тек бас редактордың рұқсатымен ғана жібере алады,

- Рецензент редакцияға жұмыстың объективті бағасын ұсынуы керек, қажет болған жағдайда жіберілген материалды жақсарту нұсқаларын ұсынуы қажет.

- Егер рецензент ол материал тақырыбының маманы болмаса, редакцияға хабарлап, материалды рецензиялаудан бас тартуы қажет.

Редакторлар үшін:

Бас редактор және редакция алқасының мүшелеріне келесідей міндеттемелер жүктеледі:

- мақалалардың сапалық құрамына ерекше назар аудару, журналдың редакция алқасының отырыстарына қатысу, мақала бойынша рецензенттердің шешімдерімен келісім (немесе келісім емес) бойынша өзінің дәлелді шешімін айту, журнал нөмірлерінің мазмұнын анықтау бойынша шешім қабылдау,

- авторлардың географиялық әртүрлілігін кеңейту бойынша жұмыс жүргізу, әртүрлі ұйымдар мен елдерде жұмыс істейтін мамандарды жариялауға шақыру,

- автордың/авторлық ұжымның жынысына, ұлтына, дініне және басқа да жеке қасиеттеріне қарамастан қолжазбалардың зияткерлік мазмұнын бағалау.

- қолжазбамен байланысты авторлармен және ұйымдармен бәсекелестік, бірлескен және басқа да өзара іс-қимыл мен қарым-қатынас салдарынан қолжазбаларда кездесін мүдделер болған жағдайда қарастырмау.

Бас редактор:

- техникалық талаптарға сәйкестігі бойынша бастапқы іріктеуден өткен әрбір келіп түскен мақала бойынша рецензенттерді (тиісті тақырып бойынша ғалымдар немесе мамандар) анықтайды,

- рецензенттердің пікірлері мен журналдың редакция алқасының отырысында ағымдағы нөмірдің мазмұнын анықтау бойынша материалды талқылау негізінде түскен материалды жариялау туралы түпкілікті шешім қабылдайды.

Редакция:

- Журнал редакциясы мақала авторларымен тікелей жұмыс істейді және ғылыми зерттеу нәтижелерін жариялау бойынша авторларға қызмет көрсету агенттіктерімен жұмыс жүргізбейді.
- Редакция авторлардың, редакторлар мен рецензенттердің этикалық емес мінез-құлқын анықтау кезінде қысқа мерзімде шешім қабылдауға міндетті. Авторлардың әдепке жат қылықтарына авторлар құрамын бұрмалау, жалған ғылыми мәтіндерді жариялау, оларды бұрмалау, дәйексөз келтірумен айла-шарғы жасау, заңсыз қарыз алу (плагиат), материалды басқа басылымдарға қатар беру жатады.
- Қолжазбаны қарау немесе оны басып шығару алдында дайындау процесінде автордың(лардың) әдепке жат мінез-құлқы анықталған кезде редакция қолжазбаны одан әрі қараудан алып тастауға және автормен ынтымақтастықты тоқтатуға құқылы. Автордың әдепке жат мінез-құлқы оның мақаласы жарияланғаннан кейін анықталған жағдайда (қатар жариялау, авторлық құқықтарды бұзу, плагиат және т.б. фактілері анықталған) редакция автор (лар) дың әдепке жат мінез-құлқы туралы басқа журналдарды (мақала қатар жарияланған) хабардар ете отырып, журнал сайтынан да, сондай-ақ, мұрағаттау және ғылыми индекстеу базаларынан да мақаланы қайтару (алып тастау, кері қайтарып алу) туралы шешім қабылдауға құқылы. Редакция жарияланымға байланысты күрделі мәселелер (автордың әдепке жат мінез-құлқы, қателіктер және т.б.) анықталмаса, жарияланымды жою (ретрагациялау) туралы негізсіз шешімдер қабылдамауға міндетті.
- Журнал рецензенттері мен редакторларының әдепке жат қылықтарына мақала мәтіндерін авторлардың келісімінсіз басқа журналдарға беру, авторлар материалдарын үшінші тұлғаларға беру, авторлық құқықтарды, редакциялық процестердің құпиялылығы қағидатын бұзу, сондай-ақ, авторлармен және қолжазбамен байланысты ұйымдармен бәсекелестік, бірлескен және басқа да өзара іс-қимылдар мен қатынастар салдарынан мүдделердің болуына байланысты материалдарды қолдау жатады.
- Қарастырылған қолжазбаларға немесе жарияланған материалдарға қатысты шағымдар туындаған жағдайда редакция алқасы тиісті жауап шараларын қабылдауға міндетті: ең алдымен, мақала авторынан түсініктеме сұралады. Тергеу автордан қанағаттанарлықсыз жауап алған жағдайда ғана жүргізіледі.
- Жоғарыда айтылмаған авторлардың, редакторлар мен рецензенттердің этикалық мінез-құлық нормаларын бұзудың ықтимал жағдайлары жариялау этикасы жөніндегі комитеттің ғылыми жарияланымдар этикасы қағидаттары жөніндегі нұсқаулықтың (Committee on Publication Ethics: COPE, promoting integrity in scholarly research and its publication / COPE: Committee on Publication Ethics) негізінде шешілетін болады.
- Редакция бас редакторға, редакция алқасы мен редакция мүшелеріне, рецензенттерге журналда жариялауға мүмкіндік береді, бірақ олар өз ережелерін қолдана алмайды. Барлық мақалалар, соның ішінде, арнайы басылымдардың жауапты редакторларының мақалалары да рецензиялау рәсімінен өтеді және журналдың редакция алқасының отырысында қарастырылады.
- Жарияланған мақалаларда қателер (формуларда, техникалық себептер бойынша көрсеткіштерде) анықталған жағдайда түзетулер туралы ақпарат келесі нөмірлерде орналастырылуы мүмкін.

**«Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетінің Хабаршысы» журналына
мақала беруде авторларға арналған
НҰСҚАУЛЫҚ**

Журнал редакциясы авторлардан ережелермен (журнал туралы жалпы ақпаратты, мақалаларды қарау тәртібін, авторларға арналған нұсқаулықты, жарияланым этикасын қамтитын журналдың редакциялық саясатымен) танысуды және журналға жіберілетін

жұмыстарды әзірлеу кезінде осы тәртіпті ұстануды сұрайды. Белгіленген ережелерді ұстанбау мақаланың жариялануын кешіктіреді.

1. Автордың мақаланы редакцияға жіберуі (авторлардың) баспагер Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті, журналда мақала басып шығару құқығына келісімін білдіреді.

2. Редакцияға (ашық журнал жүйесі (OJS) арқылы) мақаланың Word файлдары ұсынылады (бет – А4, барлық жағынан шеттер – 20 мм. Шрифт: Palantino Linotype, өлшемі 12, жоларалық интервал – 1, «қызыл жол» шегінісі – 1,25 см, ені бойынша туралау).

XFTAP <http://grnti.ru/> бірінші жол, сол жақ; автор(лардың) инициалдары мен тегі – ортасына туралау, курсив; ұйымның толық атауы, қаласы, мемлекет (егер авторлар әртүрлі ұйымдарда жұмыс істесе, автордың аты-жөнінің және тиісті ұйымның қасына белгі қою керек; автор(лар)дың электронды поштасы – жақшада курсивпен; мақаланың тақырыбы – ортасына қою қара шрифтпен). Стилль файлын <http://bulphil.enu.kz> журналының веб-сайтынан жүктеп алуға болады.

Авторлар қолжазбаның екі нұсқасын ұсынуы керек, олардың біреуінде авторлар туралы ақпарат (аты-жөні, жұмыс орны, авторлар туралы ақпарат) қамтылмауы қажет, себебі «екіжақты жабық» рецензиялауда анонимді мәтін талап етіледі. Сондай-ақ, автор(лар) Ілеспе хат ұсынуы қажет. Мақала файлдарын мақала тақырыбының алғашқы 4-5 сөзімен атау керек (мысалы: 1. Тарбағатай топонимдеріндегі атаулар семантикасы – автормен файл; 2. Тарбағатай топонимдеріндегі атаулар семантикасы – авторсыз файл).

3. Мақала көлемі 2000 (екі мың) сөзден кем емес және 5000 (бес мың) сөзден аспауы қажет. Мақала көлеміне қазақ, орыс, ағылшын тілдерінде аңдатпа, түйін сөздер, әдебиеттер тізімі, референс, авторлар туралы мәліметтер есептелмейді. Көрсетілген көлемнен асатын жұмыстар журналдың редакция алқасының айрықша шешімі бойынша ерекше жағдайларда жариялауға қабылданады.

4. Жұмыс мәтіні XFTAP айдарынан басталады. (Халықаралық ғылыми-техникалық ақпарат айдары, келесі сілтеме арқылы <http://grnti.ru/>), ары қарай автордың(лардың) аты-жөні мен тегі, ұйымның толық атауы, қаласы, мемлекет, ORCID, автордың(лардың) электронды пошталары, мақаланың тақырыбы, аңдатпа, түйін сөздер жазылады.

XFTAP айдарынан кейін мақала түрі (**ғылыми мақала, шолу мақала**) көрсетіледі.

Аңдатпа зерттеу мақаласының қысқаша мазмұны және оқырманға мақаланың мәнін тез түсінуге көмектесу үшін қолданылады. Аңдатпа мақаланың дербес бөлігі бола отырып, түсінікті етіп жазылуы керек. Онда көлемді формулалардың болмауы, мазмұны бойынша мақала атауын қайталамауы, жұмыс мәтіні мен әдебиеттер тізіміне сілтемелер болмауы тиіс, мақаланың қысқаша мазмұны, оның ерекшеліктерін көрсетіп, мақаланың құрылымын сақтауы тиіс. Аңдатпа оқырманды мақаланы толығымен оқуға ынталандыруы керек. Аңдатпа құрылымы зерттеу объектісін сипаттаудан басталып, мәселелерді және қолданылған әдістерді, көрнекті нәтижелерді және олардың маңыздылығын баяндау керек. Қажет болған жағдайда белгіленген терминологияны пайдалану керек. Аңдатпа көлемі 150-200 сөзді құрайды.

Түйін сөздер (5-7 сөзден немесе сөз тіркестері) мақаланың негізгі мазмұнын көрсетуі; зерттеудің пәндік саласын анықтауы; мақала мәтінінде кездесуі тиіс сөздер. Түйін сөздер бір-бірінен үтір арқылы ажыратылады.

Журналдың ықтимал авторлары тақырыптарға сәйкес **мақала құрылымы** (IMRAD) жүйесі: кіріспе, міндет-мақсаттар мен зерттеу әдістері, нәтижелер мен талқылаулар, қорытынды/тұжырымдар) туралы келесі ережелерді ұстануы керек.

- *Мақала мәтінін түсінуді қамтамасыз ету үшін қажетті белгілер мен анықтамалар;*

- *Мақала тақырыбы бойынша нәтижелер қашан және қайдан алынғанына сәйкес толық сілтемелермен мәселені тұжырымдау туралы тарихи ақпарат;*

- Кез келген ғылыми жұмыстың ең маңызды бөлігі ретінде мақаланың міндетін анықтау қажеттілігі мен өзектілігін негіздеу;
- Мақалада келтірілген мәселенің шешімін нақты тұжырымдау және сипаттау;
- Мақала нәтижесі (нәтижелері) жаңалығының толық негіздемесі;
- Ұсынылған нәтижелер толық негіздемелермен қамтамасыз етілуі керек.

Мақала мәтінінен кейін (әдебиеттер тізіміне дейін) **автор(лар)дың қосқан үлесі** көрсетіледі.

Осы талаптардың бірі сақталмаған жағдайда мақала қарастыруға қабылданбайды.

5. **Кестелер** жұмыс мәтініне тікелей енгізіледі, олар нөмірленіп, жұмыс мәтінінде оларға сілтеме берілуі тиіс. Суреттер, графиктер стандартты форматтардың бірінде ұсынылуы керек: PS, PDF, TIFF, GIF, JPEG, BMP, PCX. Нүктелік суреттерді 600 dpi рұқсатымен орындау қажет. Суреттерде барлық мәліметтер, белгілер нақты, айқын көрсетілуі керек.

6. **Әдебиеттер тізімінде** тек жұмыс мәтінінде сілтеме жасалған дереккөздер (дәйексөз ретінде немесе ағылшын алфавитінің ретімен нөмірленген) болуы керек. Нәтижелері дәлелдемелерде қолданылатын жарияланбаған жұмыстарға сілтемелер жасауға рұқсат етілмейді. Әдебиеттер тізімі **АРА стилі (7-ші шығарылым)** бойынша рәсімделеді.

Келтірілген дереккөздердің сапасы мен саны мақаланың өзектілігін көрсетеді. Сондықтан авторларға келесі нұсқауларды орындау ұсынылады: барлық сілтемелерде ағылшын тілінде библиографиялық деректер болуы керек; сілтемелердің кемінде 50%-ы Scopus немесе Web of Science базаларында индекстелуі тиіс; сілтемелердің кемінде 50% он жылдан жоғары болмауы керек, оның жартысы 3 жылдан жоғары болмауы керек; пайдаланылған әдебиеттер тізіміндегі мақала авторлары мен бірлескен авторлары жарияланымдарының рұқсат етілген саны жалпы санның 20%-нан аспауы тиіс.

7. Әдебиеттер тізімінен кейін **библиографиялық деректерді** (мақаланың атауы, автордың(лардың) аты-жөні, ұйымның толық атауы, қаласы, елі, мақаланың тақырыбы, андатпа, түйін сөздер) орыс және ағылшын тілдерінде (егер мақала қазақ тілінде рәсімделсе), қазақ және ағылшын тілдерінде (егер мақала орыс тілінде рәсімделсе) және қазақ және орыс тілдерінде (егер мақала ағылшын тілінде рәсімделсе) көрсету қажет.

8. Содан кейін **әдебиеттер тізімінің ағылшын және транслитерацияланған бөліктерінің тіркесімі** келтірілген. Транслитерация сілтеме бойынша <http://translit-online.ru/> онлайн аудармашыны пайдалану арқылы келтіріледі. Бұл онлайн аудармашы қазақ әліпбиінің өзгеше әріптерінің транслитерациясын жүргізбейді. Мұнда авторлар қазақ мәтінін транслитерациялағаннан кейін келесі ережелерді басшылыққа ала отырып, түзету енгізуі тиіс:

Ә	Ғ	Ң	Ө	Ү	Ұ	Қ	І
a	g	n	o	y	u	k	i

9. Бұдан кейін авторлардың әрқайсысы бойынша мәліметтер енгізіледі (аты-жөні, ғылыми атағы, мекенжайы, қала, мемлекет, телефон, e-mail - қазақ, орыс және ағылшын тілдерінде).

10. Редакция мекенжайы: 010008, Қазақстан, Астана қ., Сәтпаев к-сі, 2, Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті, оқу-әкімшілік ғимараты, 402 каб. Тел: (7172) 709-500 (ішкі 31-410).

11. Төлемақы. Жариялауға оң қорытынды пікір алған авторлар төменде көрсетілген деректемелер бойынша төлемақы жасауы қажет. ЕҰУ қызметкерлері үшін төлем – 1 бетке 2 000 теңге (электронды нұсқа), 1 бетке 2 500 теңге (электронды және қағаз нұсқасы). Өзге ұйымдар үшін – 1 бетке 2 500 теңге (электронды нұсқа), 1 бетке 3 000 теңге (электронды және қағаз нұсқасы).

Реквизиттер:

НАО «Евразийский национальный университет им. Л.Н. Гумилева»

БИН 010140003594

1) АО "Банк ЦентрКредит"

БИК Банка: КСJBKZKX

KZ978562203105747338

Кбе 16

Кнп 859 – мақала үшін

2) АО «Bank RBK»

БИК Банка: KINCKZKA

ИИК: KZ498210439858161073

Кбе 16

Кнп 859 – мақала үшін

3) Төлемді Kaspi.kz қосымшасы арқылы жүргізуге болады.

Kaspi.kz -> Төлемдер -> Білім -> ЖОО және колледждер -> Оқу орнының атауы (ЕҰУ) ->

1. Төлем түрі – мақалалар мен жарияланымдар

2. Факультет – Филология факультеті

3. Мамандық – журнал номері (мысалы 2(141)/2022)

4. ЖСН – төлем жасаушының ЖСН

5. ФИО – автордың аты-жөні

6. Түсініктемелер – журнал сериясы

Мақаланы рәсімдеу үлгісі

XFTAP 06.81.23

Мақала түрі

С.К.Искендірова^{1*}

С.Ж.Зейнолла²

¹ Д.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті, Астана, Қазақстан

² Қазақстан-Неміс университеті, Алматы, Қазақстан

(E-mail: ¹isken@mail.ru; ²zeinolla@mail.ru)

¹ORCID: <https://orcid.org/0000-0000-0000-0000>

²ORCID: <https://orcid.org/0000-0000-0000-0000>

Қазақстанның жоғары білім беру жүйесін бағалау және оның сапасын басқару мәселелері

Аңдатпа. Бұл зерттеу мақаласының қысқаша мазмұны және оқырманға мақаланың мәнін тез түсінуіне көмектеседі. Көлемі – орыс, қазақ және ағылшын тілдерінде кемінде 150 және 200 сөзден аспайды. Аннотация құрылымы келесі тармақтарды қамтиды:

- Зерттеу тақырыбы туралы кіріспе сөз.
- Ғылыми зерттеудің мақсаты, негізгі бағыттары мен идеясы.
- Жұмыстың ғылыми және практикалық маңызының қысқаша сипаттамасы.
- Зерттеу әдістемесінің қысқаша сипаттамасы.
- Зерттеу жұмысының негізгі нәтижелері мен талдаулары, қорытындылары.
- Жүргізілген зерттеудің мәні (осы жұмыстың тиісті білім саласына қосқан үлесі).
- Жұмыс нәтижелерінің практикалық мәні.

Түйін сөздер: сөз, сөз, сөз, сөз, сөз.

DOI: <https://doi.org/10.32523/2789-4320-2024-1-x-x>

Түсті: 00.00.2023; Жөнделді: 00.00.2023; Мақұлданды: 00.00.2024; Онлайн қолжетімді: 00.00.2024

Кіріспе

Тақырыпты таңдаудың негіздемесі; тақырыптың немесе мәселенің өзектілігі. Алдыңғы зерттеушілердің тәжірибесін сипаттау негізінде тақырыпты таңдауды негіздеуде проблемалық жағдайдың болуы (қандай да бір зерттеулердің болмауы, жаңа объектінің пайда болуы және т.б.) туралы хабарланады. Тақырыптың өзектілігі осы нысанды зерттеуге деген жалпы қызығушылықпен анықталады, бірақ бар сұраққа толық жауаптардың болмауы тақырыптың теориялық немесе практикалық маңыздылығымен дәлелденеді.

Нысанды, тақырыпты, мақсат пен міндеттерді, әдістерді, тәсілдерді, гипотезаны және жұмыстың мағынасын анықтау. Зерттеудің мақсаты тезисті

Добавлено примечание ([A1]): Мақала IMRAD құрылымы бойынша құрылады: кіріспе (міндеттер, мақсат, тарихы), зерттеу әдістері, талқылау/нәтижелер, қорытынды.

Добавлено примечание ([A2]): Мақала түрі көрсетіледі: ғылыми мақала немесе шолу мақаласы

Добавлено примечание ([A3]): Хат-хабар үшін автор * белгісімен белгіленіп, ескертпе (бет астында) ретінде көрсетіледі

Добавлено примечание ([A4]): Белгішеге автордың ORCID идентификаторына сілтеме енгізіледі, немесе мемлекет атауынан кейін ORCID: <https://orcid.org/0000-0000-0000-0000> үлгісімен беріледі

Добавлено примечание ([A5]): Эл.пошталардың сілтемесі белсенді болмау керек.

Добавлено примечание ([A6]): XFTAP чепез grnti.ru сайтынан алынады.

Бет - А4, кітап бағыты, барлық жағынан шеттер - 20 мм, қаріп: *Palatino Linotype*, өлшемі – 12, жоларалық интервал – 1, «қызыл жол» шегінісі – 0 см, ортасы бойынша туралау.

Добавлено примечание ([A7]): Түйін сөздер 7 сөзден немесе сөз тіркестерінен көп емес болу керек. Мақаланың негізгі мазмұнын көрсетуі, зерттеудің пәндік саласын анықтауы, мақала мәтінінде кездесуі керек. Түйін сөздер бір-бірінен үтірмен бөлінеді.

Добавлено примечание ([A8]): қаріп: *Palatino Linotype*, өлшемі – 12, жоларалық интервал – 1, «қызыл жол» шегінісі – 0 см, ені бойынша туралау

Добавлено примечание ([A9]): Мақаланың көлемі (атауын, авторлар туралы мәліметтерді, аңдатпаны, түйін сөздерді, библиографиялық тізімді есепке алмағанда) кемінде 2 000 сөзді құрауы және 5000 сөзден аспауы тиіс. Параметрлер: Бет - А4, кітап бағыты, барлық жағынан шеттер - 20 мм, қаріп: *Palatino Linotype*, өлшемі – 12, жоларалық интервал – 1, «қызыл жол» шегінісі – 1,25 см, ені бойынша туралау.

дәлелдеумен, яғни автордың таңдаған аспектісіндегі зерттеу тақырыбын ұсынумен байланысты.

Әдебиеттерге шолу (Literature review) бөлімінде зерттелетін тақырыбы бойынша шетелдік авторлардың іргелі және жаңа еңбектері, олардың ғылыми үлестері тұрғысынан осы еңбектерді талдау, сондай-ақ зерттеудегі олқылықтар қамтылуы тиіс.

Шығармаға қатысы жоқ көптеген сілтемелерге немесе автордың өз жетістіктері туралы орынсыз пікірлерге, автордың алдыңғы жұмыстарына сілтеме жасауға жол берілмейді.

Зерттеу әдістері

Зерттеу әдістері материалдар мен жұмыс барысын сипаттаудан, сондай-ақ қолданылған әдістердің толық сипаттамасынан тұруы керек.

Зерттеу материалының сипаттамасы оны сапалық және сандық тұрғыдан ұсынуды қамтиды. Материалдың сипаттамасы – тұжырымдар мен зерттеу әдістерінің дұрыстығын анықтайтын факторлардың бірі.

Бұл бөлімде мәселенің қалай зерттелгені сипатталады: бұрын жарияланған процедураларды қайталамай-ақ егжей-тегжейлі ақпарат; материалдар мен әдістерді пайдалану кезінде міндетті түрде жаңалық енгізе отырып, зерттеу құралын (бағдарламалық жасақтаманы) сәйкестендіру және материалдарды сипаттау қолданылады.

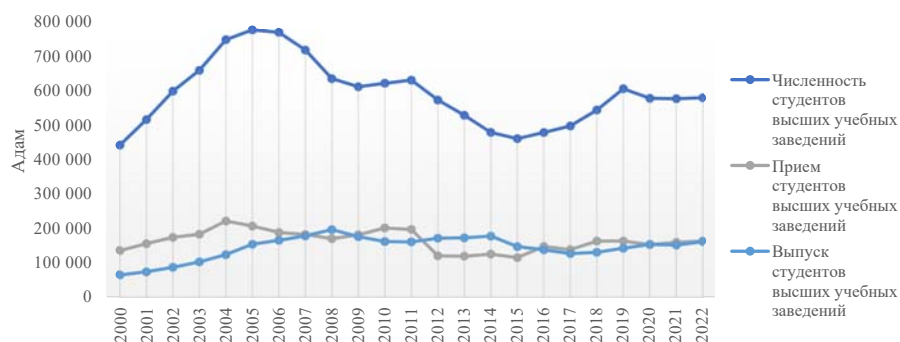
Ғылыми әдіснама мыналарды қамтуы керек:

- зерттеу сұрақтары;
- ұсынылған гипотеза (тезис);
- зерттеу кезеңдері;
- зерттеу әдістері.

Нәтижелер мен талқылау

Нәтижелер мен талқылау – мақаланың маңызды бөлімдерінің бірі. Бөлімде зерттеу нәтижелерін талдау және талқылау жұмысы жүргізіледі. Зерттеу барысында алынған нәтижелер бойынша қорытындылар ұсынылады, зерттеудің негізгі мәні ашылады. Бұл бөлімде жұмыс нәтижелерін нақты талдау және алдыңғы жұмыстармен, талдаулармен және қорытындылармен салыстыра отырып тиісті нәтижелерді талқылау қажет.

Кестелер тікелей жұмыс мәтініне енгізіледі. Олар нөмірленіп, жұмыс мәтінінде оларға сілтеме жасалуы керек. Суреттер, графиктер стандартты форматтардың бірінде ұсынылуы керек: PS, PDF, TIFF, GIF, JPEG, BMP, PCX. Нүктелік сызбалар 600 dpi ажыратымдылығымен орындалуы керек. Суреттерде барлық мәліметтер нақты көрсетілуі керек. Мысалы,

2-сурет. ЖОО студенттерін, қабылдау, бітіру және сандық динамикасы
Ескерту: деректер негізінде құрастырылған [14]

1-Кесте. Келген елдер бөлінісінде шетелдік студенттердің саны [14]

Келген елдер	2017	2018	2019	2020	2021
Өзбекстан	3 683	9 500	25 964	15 642	14 404
Индия	3 500	3717	4450	4220	5 987
Түркменстан	1 320	2 615	3 176	2 795	2 795
Ресей Федерациясы	1 075	1 273	1 247	1 298	1 263
Монғолия	439	565	888	1128	1010
Қытай	1290	1240	807	871	811
Қырғызстан	1 026	1 026	1 026	1 067	659
Иордания	60	62	228	515	546
Басқа елдер	1 505	1 671	1 683	1 533	1 462

Ескерту: деректер негізінде құрастырылған [14]

Қорытынды

Қорытынды – осы кезеңдегі жұмысты тиянақтау және қорытындылау; автор айтқан тұжырымның ақиқатын растау және алынған нәтижелерді ескере отырып жасаған автордың қорытындысы. Қорытындылар дерексіз болмауы керек, олар ұсыныстарды немесе одан әрі жұмыс істеу мүмкіндіктерін сипаттай отырып, белгілі бір ғылыми саладағы зерттеу нәтижелерін сипаттау үшін пайдаланылуы керек.

Мүдделер қақтығысы, алғыс айту және қаржыландыру туралы ақпарат
Қаржыландыру көздерін және басқа жарналарды, алғыс айтуды, мүдделер қақтығысын көрсетіңіз.

Авторлардың қосқан үлесі. Бұл бөлімде мақаладағы жұмыста әр автордың қосқан үлесі көрсетілуі керек. Жұмысқа қосқан үлесі – онсыз жұмыстың бір бөлігі немесе жалпы жұмыс аяқталмайтындай немесе мақала жазылмайтындай зияткерлік инвестиция. зерттеуге қосқан үлесі келесі өлшемдерге негізделген адамдар мақала авторы бола алады:

- мақаланың тұжырымдамасына немесе рәсімделуіне елеулі үлес; зерттеу нәтижелерін жинау, талдау немесе түсіндіру;
- мәтін жазу және / немесе оның мазмұнын сыни тұрғыдан қайта қарау;
- жариялау үшін мақаланың соңғы нұсқасын бекіту;
- жұмыстың барлық аспектілері үшін жауапты болуға келісім беру, деректердің дұрыстығына немесе мақаланың барлық бөліктерінің тұтастығына байланысты мәселелерді дұрыс зерттеу және шешу.

Мақаланы дайындауда басқа рөл атқарған адамдар мақаланың «Алғыс / Acknowledgements» бөлімінде көрсетілуі мүмкін.

Бұл бөлімнің үлгісі авторлардың өз қалауынша көрсетіледі, яғни мақаланы жазу барысында әр автордың үлесін, оның мақала дайындалған кезінде атқарған жұмысын көрсетуге болады. Жекелеген мақалаларда экспериментті орындауға қосқан үлесі бар телавторлар үшін жүргізілген эксперименттік жұмыстың жекелеген кезеңдерінің атауын көрсету қажет.

Әдебиеттер тізімі

1. Николаева, Ж. В. & Троицкая А. А. (2020). Дискурс об идентичности как способ осмысления городского пространства. Журнал Фронтирных Исследований, 5(1), 11-28. <https://doi.org/10.46539/jfs.2020.1.1128> (жекелеген автор(лар)дың кітабы)
2. Jackson, L. M. (2019). The psychology of prejudice: From attitudes to social action (2nd ed.). American Psychological Association. <https://doi.org/10.1037/0000168-000> (жекелеген автор(лар)дың кітабы)
3. Svendsen, S., & Løber, L. (2020). The big picture/Academic writing: The one-hour guide (3rd digital ed.). Hans Reitzel Forlag. <https://thebigpicture-academicwriting.digi.hansreitzel.dk/> (жекелеген автор(лар)дың кітабы)
4. Hygum, E., & Pedersen, P. M. (Eds.). (2010). Early childhood education: Values and practices in Denmark. Hans Reitzels Forlag. <https://earlychildhoodeducation.digi.hansreitzel.dk/> (бір (немесе бірнеше) редактор құрастырған кітап)
5. Kesharwani, P. (Ed.). (2020). Nanotechnology based approaches for tuberculosis treatment. Academic Press. (бір (немесе бірнеше) редактор құрастырған кітап)
6. Grady, J. S., Her, M., Moreno, G., Perez, C., & Yelinek, J. (2019). Emotions in storybooks: A comparison of storybooks that represent ethnic and racial groups in the

Добавлено примечание ([A10]): Библиографиялық сілтемелер APA стилі бойынша рәсімделді (<https://apastyle.apa.org/>)

United States. *Psychology of Popular Media Culture*, 8(3), 207–217.
<https://doi.org/10.1037/ppm0000185> (ғылыми журналдағы мақала)

7. Jerrentrup, A., Mueller, T., Glowalla, U., Herder, M., Henrichs, N., Neubauer, A., & Schaefer, J. R. (2018). Teaching medicine with the help of “Dr. House.” *PLoS ONE*, 13(3), Article e0193972. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0193972> (Мақала нөмірі көрсетілген ғылыми журнал мақаласы)

8. Ganster, D. C., Schaubroeck, J., Sime, W. E., & Mayes, B. T. (1991). The nomological validity of the Type A personality among employed adults [Monograph]. *Journal of Applied Psychology*, 76(1), 143–168. <http://doi.org/10.1037/0021-9010.76.1.143> (Журнал басылымында шыққан монография)

9. Aron, L., Botella, M., & Lubart, T. (2019). Culinary arts: Talent and their development. In R. F. Subotnik, P. Olszewski-Kubilius, & F. C. Worrell (Eds.), *The psychology of high performance: Developing human potential into domain-specific talent* (pp. 345–359). American Psychological Association. <https://doi.org/10.1037/0000120-016> (Редакцияланған кітаптағы тарау)

10. Dillard, J. P. (2020). Currents in the study of persuasion. In M. B. Oliver, A. A. Raney, & J. Bryant (Eds.), *Media effects: Advances in theory and research* (4th ed., pp. 115–129). Routledge. (Редакцияланған кітаптағы тарау)

11. Oil painting. (2019, December 8). In Wikipedia. https://en.wikipedia.org/w/index.php?title=Oil_painting&oldid=929802398 (Уикипедиядағы мақалаға сілтемелер)

12. Occupational Safety and Health Administration. (1970). Occupational safety and health standards: Occupational health and environmental control: Occupational noise exposure (OSHA Standard No. 1910.95). United States Department of Labor. <https://www.osha.gov/laws-regs/regulations/standardnumber/1910/1910.95> (ISO стандарттары бойынша дереккөздер)

Мақаланың негізгі мәтіні мен әдебиеттер тізімінен кейін ағылшын тілінде және қазақ/орыс (мақаланың жазу тілінен басқа тілде) мақала атаулары мен аннотациялар беріледі.

Әдебиеттер тізімінде кириллица қарпімен ұсынылған жұмыстар болған жағдайда, әдебиеттер тізімін екі нұсқада ұсыну қажет: біріншісі – түпнұсқада (*Әдебиеттер тізімі*), екіншісі – романизацияланған алфавитпен (транслитерация) (*Референс*). Романизацияланған әдебиеттер тізімін транслитерациялау <http://translit-online.ru/> сайтына сәйкес рәсімделеді. Әдебиеттер тізімі екі нұсқада берілген жағдайда екі нұсқаның

С.К. Искендірова*¹, С.Ж. Зейнолла²

¹ Евразийский национальный университет имени Л.Н.Гумилева, Астана, Казахстан

² Казахстанско-немецкий университет, Алматы, Казахстан

Проблемы оценки и управления качеством системы высшего образования
Казахстана

Добавлено примечание ([A11]): қарпін: *Palatino*
Linotype, өлшемі – 12, жоларалық интервал – 1, «қызыл
жол» шегінісі – 0 см, ортасы бойынша туралау.

9. Aron, L., Botella, M., & Lubart, T. (2019). Culinary arts: Talent and their development. In R. F. Subotnik, P. Olszewski-Kubilius, & F. C. Worrell (Eds.), *The psychology of high performance: Developing human potential into domain-specific talent* (pp. 345–359). American Psychological Association. <https://doi.org/10.1037/0000120-016>
10. Dillard, J. P. (2020). Currents in the study of persuasion. In M. B. Oliver, A. A. Raney, & J. Bryant (Eds.), *Media effects: Advances in theory and research* (4th ed., pp. 115–129). Routledge. (Chapter in an edited book)
11. Oil painting. (2019, December 8). In Wikipedia. https://en.wikipedia.org/w/index.php?title=Oil_painting&oldid=929802398
12. Occupational Safety and Health Administration. (1970). Occupational safety and health standards: Occupational health and environmental control: Occupational noise exposure (OSHA Standard No. 1910.95). United States Department of Labor. <https://www.osha.gov/laws-regs/regulations/standardnumber/1910/1910.95> (

Авторлар туралы мәлімет:

Искендірова Сауле Касымовна – хат-хабар үшін автор, филология ғылымдарының кандидаты, профессор, Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті, Астана, Қазақстан. E-mail: isken@mail.ru, ORCID: 0000-0000-0000-0000.

Зейнолла Анар Жұматай – PhD докторант, Қазақстан-Неміс университеті, Алматы, Қазақстан. E-mail: zeinolla@mail.ru, ORCID: 0000-0000-0000-0000.

Искендірова Сауле Касымовна – автор для корреспонденции, кандидат экономических наук, профессор, Евразийский национальный университет имени Л.Н.Гумилева, Астана, Казахстан. ORCID: 0000-0000-0000-0000.

Зейнолла Анар Жұматай – PhD докторант, Казахстанско-Немецкий университет, Алматы, Казахстан. E-mail: zeinolla@mail.ru, ORCID: 0000-0000-0000-0000.

Iskenderova Saule Kasymovna – corresponding author, Candidate of Philology, Professor, L.N.Gumilyov Eurasian National University, Astana, Kazakhstan. E-mail: isken@mail.ru, ORCID: 0000-0000-0000-0000.

Zeinolla Anar Zhumatay – PhD student, German-Kazakh University, Almaty, Kazakhstan. E-mail: zeinolla@mail.ru, ORCID: 0000-0000-0000-0000.

Добавлено примечание (A16): «Reference» бөлімінен кейін 3 тілде «авторлар туралы мәлімет» беріледі.

«Авторлар туралы мәліметте» барлық деректерді көрсету қажет: автордың/ автор(лар)дың **толық** аты-жөні - хат-хабар үшін автор, ғылыми дәрежесі, лауазымы, жұмыс орны (ұйымның атауы), қаласы, мемлекеті. Электронды поштасы, ORCID нөмірі.

Добавлено примечание (A17): Мәліметтерді беру реті мақаланың жазу тіліне байланысты: 1) қаз. т. (мақаланы жазу тілі), ағылшын, орыс; 2) ағ. т. (мақаланы жазу тілі), қаз., орыс т. 3) орыс т. (мақаланы жазу тілі), қаз., ағылшын тілдері.

Рецензия дайындау бойынша нұсқаулық

Құрметті рецензенттер!

«Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетінің хабаршысы, Филология сериясы» журналының ғылыми жарияланымдарының сапасын қамтамасыз етуге қосқан үлесіңіз үшін алғыс білдіреміз. Төменде журналға ұсынылған материалдарды бағалау үшін негізгі ұсыныстар мен шолу құрылымы берілген.

Рецензия мақсаттары:

- Мақаланың өзіндік ерекшелігін, түпнұсқалығы мен ғылыми жаңалығын бағалау.
- Мақала мазмұнының журналдың тақырыбына және мақсат-міндеттеріне сәйкестігін тексеру.
- Мәтін сапасын жақсарту бойынша ұсыныстар беру.
- Жариялау мүмкіндігі туралы шешім қабылдау.

Рецензиялау бойынша жалпы талаптар

1. Объективтілік және бейтараптық. Мақаланы талдаған кезде жеке немесе кәсіби мүдделеріңізге жол бермеңіз.
2. Құпиялылық. Мақаланың мазмұны немесе (көрсетілген жағдайда) авторлардың деректері туралы ақпаратты таратпаңыз.
3. Конструктивтілік. Ескертулеріңіз анық, түсінікті болу керек және жақсарту бойынша нақты ұсыныстар берілу керек.

Бағалау критерийлері

Барлық ғылыми мақалалар келесі үш критерий бойынша 100 балдық шкала бойынша бағаланады:

	Өте төмен (0-20 ұпай)	Төмен (21-40 ұпай)	Орташа (41-60 ұпай)	Жоғары (61-80 ұпай)	Өте жоғары (81-100 ұпай)
а) зерттелетін мәселенің өзектілік дәрежесі					
б) алынған нәтижелер деңгейі - ғылыми салаға қосқан үлесі					
с) мақаланың оқылуы, маман емес адамдар үшін мақаланы оқу ыңғайлылығы					

Жұмыстарды қарау кезінде келесі сұрақтарға жауаптарды іздеу рецензияны қалыптастыруға көмектеседі:

- Автор қойған мәселе қаншалықты өзекті болып келеді?
- Мақала жаңа ғылыми мәселені жеткілікті түрде ашады ма, әлде бұрыннан бар мәселеге үлесін қосады ма?
- Мақала журналдың тақырыбына сәйкес келе ме?
- Мақаланың құрылымы мен мазмұны. Материал логикалық және дәйекті түрде берілген бе?
- Мақаланың мазмұны аталған мақсат-міндеттерге сәйкес келе ме?
- Мақаланың бөлімдері (кіріспе, әдістеме, нәтижелер мен талқылау, қорытынды) ғылыми стандарттарға сәйкес келе ме?
- Зерттеу әдістері қаншалықты дұрыс қолданылған және негізделген?

- Жұмыста дереккөздерге сілтемесіз қолданылған материалдар (плагиат) бар ма?
- Жұмыста ғылыми стиль сақталған ба?
- Тұжырымдамалар дәл әрі нақты берілген бе? Түсініксіздік жайттар кездеседі ме?
- Грамматикалық немесе стилистикалық қателіктер бар ма?
- Мақалада нақты кемшіліктер немесе әлсіз жақтар бар ма?

Мәтінді жақсарту үшін қандай өзгерістер енгізу керектігін көрсетіңіз.

Мақаланы нақтылау бойынша ұсыныстар беріңіз (қажет болса).

Егер сіз мақаланы мүдделер қақтығысына байланысты бағалай алмасаңыз, редакцияға хабарлаңыз.

Егер мақала сіздің құзыретіңізден тыс болса, рецензия беруден бас тартыңыз.

Назар аударыңыз!!!

- Барлық шолулар **жасырын түрде** беріледі.

- Рецензент өзінің жеке деректерін қандай да бір түрде көрсетпеуі тиіс.

Ынтымақтастық үшін және ғылымның дамуына қосқан үлесіңіз үшін рахмет!

Рецензия формасын келесі беттен қараңыз...

« _____ »

**тақырыбындағы
№ _____ (тіркеу нөмірі) мақалаға
ШҚІР / РЕЦЕНЗИЯ**

1. Мақала мәселесінің сипаттамасы:

Мәтінді осы жерге теріңіз...

2. Зерттелетін мәселенің өзектілігін, ұқсас зерттеулермен салыстыруды, зерттеу әдістерін, нәтижелерді және автордың мақалада ашқан маңызды аспектілерін қамтитын мақала талдауы (қажетіңізге орай төмендегі боксты толтырыңыз):

Мәтінді осы жерге теріңіз...

2. Бағалау

Жоғарыда айтылғандарға сүйене отырып (100 балдық шкала бойынша бағалау):

	Өте төмен (0-20 ұпай)	Төмен (21-40 ұпай)	Орташа (41-60 ұпай)	Жоғары (61-80 ұпай)	Өте жоғары (81-100 ұпай)
а) зерттелетін мәселенің өзектілік дәрежесі					
б) алынған нәтижелер деңгейі - ғылыми салаға қосқан үлесі					
с) мақаланың оқылуы, маман емес адамдар үшін мақаланы оқу ыңғайлылығы					

3. Қорытынды

Мәтінді осы жерге теріңіз...

4. Ұсыныс

Біреуін таңдаңыз:

- ☐ Материалды қабылдау
- ☐ Қосымша өндеуді талап етеді
- ☐ Рецензиялауға қайта жіберу
- ☐ Басқа жерге жіберіңіз
- ☐ Мақаланы қабылдамау

Күні: « _____ » _____ 20 ____ г.

☐ Осы рецензияда менің жеке деректерім жоқ екенін, сондай-ақ рецензияның жасырын түрде ұсынылғанын растаймын.